

забезпечити захист грошових коштів населення від інфляційних процесів і при цьому отримувати визначений приріст капіталу.

Стратегічним курсом зовнішньоекономічної політики нашої держави визнано інтеграцію в Європейський Союз. Саме тому робота експертної місії в Україні стосовно імплементації законодавства ЄС щодо недержавних пенсійних фондів, проведення якої ініціювала Нацкомфінпослуг у вересні 2016 року, зокрема аналізу законопроекту «Про внесення змін до законів України з питань накопичувального пенсійного забезпечення» на відповідність положенням Директиви 2003/41/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 3 червня 2003 року про діяльність установ трудового пенсійного забезпечення та нагляд за ними, є надзвичайно актуальною.

Література:

1. Про недержавне пенсійне забезпечення: Закон України від 09.07.2003 № 1057-IV. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1057-15>.
2. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nfp.gov.ua>
3. Недержавні пенсійні фонди. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dfp.gov.ua/1058.html>.

ІНДЕКС ЛЮДСЬКОГО РОЗВИТКУ ЯК ПОКАЗНИК ЯКОСТІ ЖИТТЯ

Журавльова Т.О.

кандидат економічних наук, професор, завідувач
кафедри економіки та моделювання ринкових відносин

Михайлова Д.С.

студентка 3 курсу напряму підготовки «Економічна кібернетика»
Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
м. Одеса, Україна

Актуальність теми дослідження обумовлена впливом трансформаційних процесів на розвиток сучасного суспільства, в якому від якості людського потенціалу залежать сучасні процеси глобалізації. Результатом стає збільшення навантаження на державу, оскільки стратегічні чинники розвитку економіки і самої людини - наукове знання, рівень і якість освіти, стан здоров'я і культурне зростання населення, охорона природного середовища в тій чи іншій мірі формуються в рамках громадського сектора.

Концепція людського розвитку створювалася Програмою розвитку ООН (ПРООН) саме для завдань сприяння людському розвитку у всесвітньому масштабі, на міжнародному рівні. У зв'язку з цим методологія розрахунку індексу людського розвитку ПРООН ґрунтується на мінімальному наборі показників, за якими можна зібрати достовірні порівняльні дані в усіх країнах світу. Кожен з показників покликаний кількісно виразити один з ключових напрямів (вимірів) людського розвитку. Ці показники періодично переглядаються, вдосконалюються, проте ключові виміри людського розвитку залишаються незмінними відтоді, як Мегнад Десаї та Амартья Сен винайшли індекс розвитку людського потенціалу (індекс людського розвитку – ІЛР), а ПРООН включила його у свою доповідь 1990 року [1].

Це саме ті три виміри, які відображають ключові можливості у забезпеченні всього процесу людського розвитку: прожити довге й здорове життя (вимір – довголіття); набути, розширювати й оновлювати знання (вимір – освіченість); мати доступ до засобів існування, що забезпечують гідний рівень життя (вимір – матеріальний рівень життя).

Вимір довголіття відображає можливість людей прожити тривале й здорове життя. Виміром довголіття обрано показник середньої очікуваної тривалості життя при народженні. Це один з найпоширеніших показників міжнародної статистики. Він розраховується майже для всіх країн за зіставною методикою і виражається, як правило, в роках.

Показник освіченості також важливий. Особливістю цього показника є те, що він складається з двох компонентів: досягнутого рівня грамотності дорослого населення та сукупної частки учнів у загальній чисельності населення відповідного віку. При побудові цього показника виходять з того, що грамотність є необхідною передумовою здобуття освіти, першим кроком навчання, і тому міра грамотності (частка грамотних у загальній чисельності населення, старшого за 15 років) має бути важливішим серед показників даного виміру людського розвитку. Сукупна частка учнів розраховується як відношення загальної чисельності людей, які розпочали навчання на всіх рівнях (від початкової школи аж до післядипломної освіти) впродовж даного року до загальної чисельності населення відповідного віку. Межі цього віку звичайно беруться від 5 до 24 років, але в конкретному випадку можуть залежати від країни.

Показник матеріального рівня життя має відображати можливості доступу людей до матеріальних ресурсів, необхідних для гідного існування, включаючи ведення здорового способу життя, забезпечення територіальної та соціальної мобільності, обмін інформацією й участь у житті суспільства. Цей вимір, безумовно, є найскладнішим для оцінки та трактування людського розвитку. Матеріальний рівень життя у розрахунок ЛІР характеризується скоригованим реальним (розрахованим за паритетом купівельної спроможності національної валюти) валовим внутрішнім продуктом (ВВП) на душу населення [2]. У цьому разі більше, ніж стосовно інших вимірів людського розвитку, вибір числового показника визначався наявністю зручних і зіставних статистичних даних для практично всіх країн, а не обґрунтованістю його як міри людського розвитку, проте знайти обґрунтований показник поки що не вдається.

Отже, у загальному вигляді індекс людського розвитку (Human development index – HDI) розраховується за формулою простої середньої арифметичної індексу тривалості життя, індексу рівня освіченості та індексу скоригованого реального ВВП на душу населення [3].

Найбільшу проблему становить оцінка рівня доходів населення. Оцінка грошових доходів населення страждає неповнотою (що ж стосується ВВП на душу населення, то розрахунок його в умовах впровадження реформ взагалі проблематичний). Крім того, доходи необхідно зіставляти з цінами на необхідні товари та послуги. На нашу думку, в майбутньому зміна ЛІР буде пов'язано, в основному, з динамікою реальних доходів населення.

Зрозуміло, що і в найбільш розвинених країнах проблеми людського розвитку існують в тій чи іншій формі. У переважній більшості випадків проблеми допомагає вирішувати громадянське суспільство, неурядові організації, які, часто критикуючи уряд, проте, сприяють пошуку найбільш оптимального рецепта лікарського засобу від більшості хвороб. Завдання розвитку людського потенціалу в сучасній Україні, на наш погляд, повинен полягати, перш за все, в оптимізації діяльності держави, і бути спрямованим на цілий ряд соціальних секторів: науки, культури, освіти та охорони здоров'я.

Література:

1. Программа развития ООН: Индекс человеческого развития в странах мира в 2015 году. Центр гуманитарных технологий. – 16.12.2015 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://gtmarket.ru/news/2015/12/16/7285>.
2. Валовой внутренний продукт Украины // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://index.minfin.com.ua/index/gdp/>
3. Human Development and Ukraine's European Choice // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.undp.org.ua/>

ФІНАНСОВІ МЕХАНІЗМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

Квасниця О.В.

кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів ім. С.І. Юрія

Білик Р.О.

студент 4 курсу напряму підготовки «Фінанси та кредит»

Тернопільський національний економічний університет

м. Тернопіль, Україна

В сучасних умовах державотворення посилюються процеси, пов'язані з глобалізацією соціальної політики, що призводить до того, що дана проблема виходить на наддержавний рівень, так як актуалізуються питання ефективного регулювання розвитку країн в інтересах підвищення добробуту населення. Розвиток соціальної сфери та її характер залежать від моделі соціальної політики, яку проводить держава.

Проблема перетворень і змін у соціальній політиці є особливо актуальною для української держави, яка прагне розвиватися демократичним шляхом. Саме тому, сьогодні гостро постає проблема визначення пріоритетних напрямів та вдосконалення фінансового механізму реалізації державного регулювання процесів соціальної орієнтації економіки.

Сучасний стан соціально-економічного розвитку України та соціальної політики свідчить, що держава проводить надмірно соціалізовану політику, при цьому не маючи на це необхідної кількості фінансових ресурсів. Стан потенціалу реального сектора економіки фактично не створює необхідної доданої вартості, тому для вирішення проблем підвищення соціальних стандартів держава йде на штучне збільшення доходів шляхом все більшого втручання в реальні економічні процеси та збільшення податкового навантаження [2, с. 180].

За допомогою соціальної політики посилюється економічна активність працездатних верств для забезпечення гідного життя всього суспільства. Серед пріоритетів соціальної політики слід виділити: створення умов для забезпечення достатнього життєвого рівня населення, розвиток трудового потенціалу, народонаселення, формування середнього класу, недопущення надмірної диференціації населення за рівнем доходів, проведення пенсійної реформи, надання адресної підтримки незахищеним верствам населення, всебічний розвиток освіти, культури, покращення охорони здоров'я населення. Таким чином, соціальна політика зосереджується на формуванні ефективних умов життя всіх членів суспільства, відносин між соціальними групами та забезпеченні ефективної зайнятості [1, с. 36].